

(สำเนา)

เลขที่รับ ๑๒๙๙๓/๒๕๕๓ วันที่ ๘ ต.ค. ๒๕๕๓

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๔๐๔/๑๐๙๖๒

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๘ ตุลาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน

เรียน เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ที่ สผ ๐๐๑๔/๙๖๕๗

ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๓

๒. หนังสือสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ที่ สผ ๐๐๑๔/๙๙๔๗

ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินซึ่งนายกรัฐมนตรีลงนามรับรองแล้ว จำนวน ๒ ฉบับ

ตามที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้ส่งร่างพระราชบัญญัติการบริหารจัดการที่ดินสงวน
หวงห้ามของรัฐ พ.ศ. (นางสาวผ่องศรี ธาราภูมิ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) และร่างพระราชบัญญัติการบริหาร
จัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ พ.ศ. (นายนคร มาฉิม กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ไปเพื่อนายกรัฐมนตรีพิจารณา
ลงนามรับรองเนื่องจากเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน นั้น

บัดนี้ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้นำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีพิจารณาและลงนามรับรอง
ร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับดังกล่าวแล้ว ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ฐะปาณีย์ อาจารย์วงศ์

(นางฐะปาณีย์ อาจารย์วงศ์)

ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีฝ่ายข้าราชการประจำ

ด้านประสานกิจการภายในประเทศ

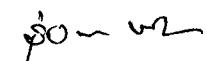
ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการนายกรัฐมนตรี

สำนักประสานงานการเมือง

โทร. ๐ ๒๒๘๘ ๔๔๒๗

โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๓๖๗๒

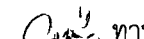
สำเนาถูกต้อง

(นางสาวรุ่งนภา ชันธิโชติ)

ผู้อำนวยการกลุ่มงานระเบียบวาระ

สำนักการประชุม

จิราภา พิมพ์

 ทาน

 ตรวจ

(สำเนา)

เลขรับ ๕๙/๒๕๕๓ วันที่ ๑๑ ส.ค. ๒๕๕๓

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนอุทองใน ดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างพระราชบัญญัติ
๒. บันทึกหลักการและเหตุผล
๓. บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ข้าพเจ้ากับคณะขอเสนอร่างพระราชบัญญัติการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ พ.ศ. พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบกันมา เพื่อได้โปรดนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาและหากสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว ก็ขอได้โปรดนำเสนอมติสภาพิจารณาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) ผ่องศรี ธาราภูมิ ผู้เสนอ

(นางสาวผ่องศรี ธาราภูมิ)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

(ลงชื่อ) วิรัตน์ กัลยาศิริ ผู้เสนอ (ลงชื่อ) เรวัต อารีรอบ ผู้เสนอ

(นายวิรัตน์ กัลยาศิริ)

(นายเรวัต อารีรอบ)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

(ลงชื่อ) สุวโรช พะลัง ผู้เสนอ (ลงชื่อ) นคร มาฉิม ผู้เสนอ

(นายสุวโรช พะลัง)

(นายนคร มาฉิม)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

(โปรดพลิก)

(ลงชื่อ) นริศ ขำนุรักษ์ ผู้เสนอ (นายนริศ ขำนุรักษ์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์	(ลงชื่อ) ศุภชัย ศรีหาล้า ผู้เสนอ (นายศุภชัย ศรีหาล้า) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์
(ลงชื่อ) ยุคล ชนะวัฒน์ปัญญา ผู้เสนอ (นายยุคล ชนะวัฒน์ปัญญา) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์	(ลงชื่อ) ประกอบ รัตนพันธ์ ผู้เสนอ (นายประกอบ รัตนพันธ์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์
(ลงชื่อ) เจาะอามิง โตตะทายง ผู้เสนอ (นายเจาะอามิง โตตะทายง) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์	(ลงชื่อ) สมบูรณ์ อุทัยเวียนกุล ผู้เสนอ (นายสมบูรณ์ อุทัยเวียนกุล) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์
(ลงชื่อ) สัมพันธ์ ตั้งเบญจผล ผู้เสนอ (นายสัมพันธ์ ตั้งเบญจผล) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์	(ลงชื่อ) วุฒิพงษ์ นามบุตร ผู้เสนอ (นายวุฒิพงษ์ นามบุตร) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์
(ลงชื่อ) วิรัตน์ วิริยะพงษ์ ผู้เสนอ (นายวิรัตน์ วิริยะพงษ์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์	(ลงชื่อ) สุขวิชชาญ มุสิกกุล ผู้เสนอ (นายสุขวิชชาญ มุสิกกุล) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์
(ลงชื่อ) พุฒิพงศ์ สงวนวงศ์ชัย ผู้เสนอ (นายพุฒิพงศ์ สงวนวงศ์ชัย) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์	(ลงชื่อ) สมบัติ ยะสินธุ์ ผู้เสนอ (นายสมบัติ ยะสินธุ์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์
(ลงชื่อ) เชน เทือกสุบรรณ ผู้เสนอ (นายเชน เทือกสุบรรณ) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์	(ลงชื่อ) พิมพ์ภัทรา วิชัยกุล ผู้เสนอ (นางสาวพิมพ์ภัทรา วิชัยกุล) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์
(ลงชื่อ) วิชัย ล้ำสุทธิ ผู้เสนอ (นายวิชัย ล้ำสุทธิ) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์	(ลงชื่อ) สุพัชรี ธรรมเพชร ผู้เสนอ (นางสาวสุพัชรี ธรรมเพชร) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์
(ลงชื่อ) ปารเมศ โภธารากุล ผู้เสนอ (นายปารเมศ โภธารากุล) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์	(ลงชื่อ) รัชฎาภรณ์ แก้วสนิท ผู้เสนอ (นางรัชฎาภรณ์ แก้วสนิท) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์
(ลงชื่อ) มนตรี ปาน้อยนนท์ ผู้เสนอ (นายมนตรี ปาน้อยนนท์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์	(ลงชื่อ) ภูงศ์ รุ่งโรจน์ ผู้เสนอ (นายภูงศ์ รุ่งโรจน์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ

เหตุผล

โดยที่ในปัจจุบันการบริหารจัดการที่ดินของรัฐยังไม่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด สมควรกำหนดให้มีหลักเกณฑ์และวิธีการในการบริหารจัดการที่ดินของรัฐ โดยการจำแนกพื้นที่และกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เป็นไปตามสภาพของที่ดิน การรักษาไว้ให้คงความสมดุลทางธรรมชาติ การอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างยั่งยืน รวมทั้งการอนุญาตให้ประชาชนสามารถเช่าครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินซึ่งได้มีการจำแนกและกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินดังกล่าวแล้วได้ ทั้งนี้ นอกจากจะเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีที่ดินทำกินและอยู่อาศัย ซึ่งจะเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนแล้ว ยังเป็นการรักษาสมดุลระหว่างพื้นที่อนุรักษ์ พื้นที่ทำกินและพื้นที่อยู่อาศัย และเป็นการใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งจะเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแล รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปอย่างสมดุลและยั่งยืน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ในที่ดิน โดยรัฐควบคุมการใช้ประโยชน์ให้เป็นไปตามนโยบายและยุทธศาสตร์การใช้ประโยชน์
ที่ดิน

“การจำแนกประเภทที่ดิน” หมายความว่า การแบ่งเขตพื้นที่ที่ดินสงวนหวงห้าม
ของรัฐ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการที่ดินและการใช้ที่ดินให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่และ
ความสมดุลทางธรรมชาติ

“ที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ” หมายความว่า ที่ดินที่ได้มีการสงวนหวงห้าม
เพื่อประโยชน์ของรัฐ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้าม
ของรัฐ

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการ
ตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจ
แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑

คณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ

มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการบริหารจัดการที่ดิน
สงวนหวงห้ามของรัฐ” ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ

(๒) รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย
เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการคลัง
ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ปลัดกระทรวงมหาดไทย อธิบดีกรมธนารักษ์ อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ อธิบดี
กรมพัฒนาที่ดิน อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
อธิบดีกรมป่าไม้ อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และอธิบดีกรมที่ดิน

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนเจ็ดคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ซึ่ง
มีความรู้ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์สูงเป็นที่ประจักษ์ในด้านที่ดิน การบริหารจัดการที่ดิน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กฎหมายหรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้องที่จะเป็นประโยชน์ในการ
บริหารจัดการที่ดินของรัฐ เป็นกรรมการ

ให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการได้ตามความจำเป็น

มาตรา ๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี
ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งว่างอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว เว้นแต่วาระที่เหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังไม่มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้น อยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระมิได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๖ วรรคสอง

มาตรา ๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ
- (๔) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๗) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

มาตรา ๙ คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายและยุทธศาสตร์ โครงการและแผนงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐเพื่อให้เห็นชอบ และเมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับนโยบายและยุทธศาสตร์ โครงการและแผนงานเกี่ยวกับ

การบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐแล้ว ให้คณะกรรมการรับไปดำเนินการโดยอาจมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องรับไปปฏิบัติเพื่อนำที่ดินไปใช้ประโยชน์ในการใช้เป็นที่ดินทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัย หรือดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล

(๒) รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ในที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐทุกประเภทเพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ

(๓) กำหนดให้มีการจำแนกประเภทที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐและจัดทำแนวเขตที่ดินให้ชัดเจน เพื่อประโยชน์ในการวางแผนการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ

(๔) กำหนดแผนปฏิบัติการและวิธีการดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปตามโครงการและแผนงานในการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ

(๕) ประกาศกำหนดเขตที่ดินให้เป็นพื้นที่บริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐที่จะนำที่ดินไปใช้ประโยชน์เป็นที่ทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัย หรือดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล

(๖) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อใช้ในการพิสูจน์สิทธิในการครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดิน

(๗) พิจารณานุมัติแผนงานหรือโครงการในการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการใช้เป็นที่ดินทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัย หรือดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล ตลอดจนงบค่าใช้จ่ายเสนอนายกรัฐมนตรี

(๘) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการพิจารณาคัดเลือกบุคคลซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ เพื่อนำที่ดินไปใช้ประโยชน์เป็นที่ทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัย หรือดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล ตลอดจนแบบสัญญาเช่าที่จะทำกับผู้ที่มิสิทธิจะได้รับที่ดิน

(๙) ออกระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ

(๑๐) วินิจฉัยชี้ขาดปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ

(๑๑) ติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายและยุทธศาสตร์ โครงการและแผนงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ ตลอดจนจนมาตรการในการแก้ไขปัญหาและมาตรการในการป้องกันการบุกรุกที่ดินของรัฐ

(๑๒) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อป้องกันการบุกรุกที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ

(๑๓) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่นายกรัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๐ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครอง ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการ โดยอนุโลม

มาตรา ๑๑ เพื่อให้การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ให้มีคณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐประจำจังหวัด ประกอบด้วย

(๑) ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ อัยการจังหวัดซึ่งเป็นหัวหน้าทำการอัยการจังหวัด นายอำเภอซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย ทรพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ธารักษ์พื้นที่ ปฏิรูปที่ดินจังหวัด ผู้แทนกระทรวงกลาโหม ผู้แทนกรมป่าไม้ ผู้แทนกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน

(๓) ผู้แทนผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเลือกกันเอง จำนวนสามคน

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนห้าคน ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดิน ผู้แทนเกษตรกร ผู้แทนชุมชน และผู้แทนองค์การภาคประชาชนที่มีกิจกรรมและผลงานด้านการจัดการที่ดินหรือทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้คณะกรรมการแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการได้ตามความจำเป็น

การคัดเลือกผู้แทนผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตาม (๓) และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๔) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๒ ให้คณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐประจำจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดแผนการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐให้เป็นไปตามนโยบายและยุทธศาสตร์โครงการและแผนงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ

(๒) ดำเนินการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ในที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐทุกประเภท เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ

(๓) ดำเนินการให้เป็นไปตามโครงการและแผนงานในการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ และเสนองบประมาณค่าใช้จ่ายในการดำเนินการต่อคณะกรรมการ

(๔) พิสูจน์สิทธิในการครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการในการพิจารณาให้สิทธิในที่ดินแก่ประชาชนผู้มีสิทธิหรือให้ใช้ประโยชน์เป็นที่ดินทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัยแก่ประชาชน

(๕) กำกับ ดูแล และติดตามการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เป็นไปตามนโยบายและยุทธศาสตร์ โครงการและแผนงานในการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ รวมทั้งเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ประโยชน์เป็นที่ดินทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัย

(๖) ดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อป้องกันการบุกรุกพื้นที่สงวนหวงห้าม ของรัฐ

(๗) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๑๓ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณา ทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับแก่การประชุมของ คณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐประจำจังหวัดโดยอนุโลม

มาตรา ๑๔ ให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีรับผิดชอบเป็นฝ่ายเลขานุการ ของคณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ กับให้มีอำนาจหน้าที่ในการประสาน นโยบายการปฏิบัติระหว่างหน่วยงานของรัฐเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ ตลอดจนมาตรการในการแก้ไขปัญหาและมาตรการในการป้องกันการบุกรุกที่ดินสงวนหวงห้าม ของรัฐ เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ กฎหมาย กฎ คำสั่ง ระเบียบ ข้อบังคับ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง และตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และปฏิบัติหน้าที่อื่น ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

หมวด ๒

การบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ

ส่วนที่ ๑

การจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามโดยรัฐ

มาตรา ๑๕ ให้คณะกรรมการดำเนินการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ ในที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐทุกประเภท เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้าม ของรัฐตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๖ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ ให้คณะกรรมการมีอำนาจมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ดูแลที่ดินของรัฐหรือ คณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐประจำจังหวัดดำเนินการสำรวจและจัดทำ แนวเขตที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ เพื่อเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ในที่ดินสงวนหวงห้าม ของรัฐ โดยให้มีรายละเอียดในการจำแนกประเภทที่ดินให้เป็นที่ชัดเจน ลักษณะการใช้ประโยชน์ ของรัฐและการใช้ประโยชน์ของประชาชนในที่ดินนั้น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ กำหนด

มาตรา ๑๗ เมื่อคณะกรรมการดำเนินการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์
ในที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐแล้ว ให้จำแนกประเภทที่ดิน ดังต่อไปนี้

(๑) ที่ดินซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องสงวนหวงห้ามไว้เพื่อใช้ประโยชน์ให้เป็นไป
ตามวัตถุประสงค์ของการสงวนหวงห้ามต่อไป หรือเป็นที่ดินซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องรักษาไว้
ให้คงความสมดุลทางธรรมชาติ การอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างยั่งยืน

(๒) ที่ดินซึ่งมิได้มีการใช้ประโยชน์ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการสงวนหวง
ห้ามอีกต่อไป และไม่ใช้ที่ดินซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องรักษาไว้ให้คงความสมดุลทางธรรมชาติ
การอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างยั่งยืน

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งคณะกรรมการอาจพิจารณาดำเนินการในพื้นที่ใด
พื้นที่หนึ่งตามข้อมูลที่ได้รับหรือตามที่เห็นเหมาะสมก่อนได้

มาตรา ๑๘ เมื่อคณะกรรมการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ในที่ดิน
ของรัฐและได้จำแนกประเภทที่ดินแล้ว ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ที่ดินซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องสงวนหวงห้ามไว้เพื่อใช้ประโยชน์ให้เป็นไป
ตามวัตถุประสงค์ของการสงวนหวงห้ามต่อไป หรือเป็นที่ดินซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องรักษาไว้
ให้คงความสมดุลทางธรรมชาติ การอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างยั่งยืน ให้ที่ดิน
ประเภทนี้เป็นที่ดินที่จำเป็นต้องมีการสงวนหวงห้ามไว้ และห้ามคณะกรรมการนำมาดำเนินการ
ให้กรรมสิทธิ์หรือสิทธิแก่บุคคลใด เว้นแต่เป็นการดำเนินการตามกฎหมายเฉพาะ

(๒) ที่ดินซึ่งมิได้มีการใช้ประโยชน์ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการสงวนหวง
ห้ามอีกต่อไป และไม่ใช้ที่ดินซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องรักษาไว้ให้คงความสมดุลทางธรรมชาติ
การอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างยั่งยืน ให้คณะกรรมการมีอำนาจดำเนินการเพื่อจัดให้
ประชาชนตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๙ ที่ดินที่คณะกรรมการประกาศให้เป็นที่ดินที่จะนำมาดำเนินการ
เพื่อจัดให้ประชาชนใช้ประโยชน์เป็นที่ทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัยตามมาตรา ๑๘ (๒) ได้นั้น
ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) ทางราชการได้มีการประกาศให้ที่ดินดังกล่าวเป็นที่สงวนหวงห้ามเพื่อ
ใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์มาเป็นเวลานานแล้ว และปรากฏข้อเท็จจริงว่าเป็นที่ดินซึ่งมิได้
ใช้ประโยชน์ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการสงวนหวงห้ามนั้น หรือไม่มีสภาพที่เหมาะสม
แก่การใช้ประโยชน์ตามที่สงวนหวงห้ามแล้ว

(๒) ที่ดินนั้นได้มีประชาชนครอบครองและทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยโดยต่อเนื่อง
และมีการเปลี่ยนสภาพเป็นชุมชนมานานกว่าสิบปีแล้ว

มาตรา ๒๐ เมื่อคณะกรรมการเห็นสมควรกำหนดให้ที่ดินตามมาตรา ๑๘ (๒) ในพื้นที่ใดเป็นที่ดินที่จะนำมาดำเนินการเพื่อจัดให้ประชาชนเพื่อใช้ประโยชน์เป็นที่ทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัย ให้คณะกรรมการจัดทำโครงการและแผนงานเพื่อบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ

การจัดทำโครงการและแผนงานเพื่อบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อให้ความเห็นชอบนั้น ให้คณะกรรมการเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) ที่ดินที่สมควรเพิกถอนการสงวนหวงห้าม และนำไปจัดกรรมสิทธิ์ให้แก่ประชาชนที่ได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินหรืออยู่อาศัยโดยต่อเนื่อง

(๒) ที่ดินที่ควรให้คงการสงวนหวงห้ามไว้ แต่ให้สิทธิแก่ประชาชนใช้ประโยชน์เป็นที่ทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัยตามเงื่อนไขที่กำหนด

ในกรณีที่เป็นที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เขตอุทยานแห่งชาติ หรือเขตป่าไม้ถาวร ตามมติคณะรัฐมนตรี ห้ามมิให้นำไปจัดกรรมสิทธิ์แก่ประชาชน เว้นแต่เป็นผู้ที่มีหลักฐานพิสูจน์ได้ว่า ได้ครอบครองที่ดินก่อนกำหนดเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติ เขตอุทยานแห่งชาติ หรือเขตป่าไม้ถาวร ตามมติคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๒๑ เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบโครงการและแผนงาน เพื่อบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐในพื้นที่ใดแล้ว ให้คณะกรรมการประกาศกำหนดให้ที่ดินตามบริเวณพื้นที่ที่กำหนดเป็นเขตพื้นที่ที่จะจัดให้ประชาชนใช้ประโยชน์เป็นที่ทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัย

ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้เพิกถอนการสงวนหวงห้ามในที่ดินบริเวณใด ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่เพิกถอนการสงวนหวงห้ามตามกฎหมายว่าด้วยกรณีนั้น และเมื่อมีการเพิกถอนการสงวนหวงห้ามแล้ว ให้ที่ดินนั้นเป็นที่ดินที่นำมาจัดกรรมสิทธิ์ให้แก่ประชาชนที่ได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินหรืออยู่อาศัยโดยต่อเนื่องตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

สำหรับที่ดินที่มีได้เพิกถอนการสงวนหวงห้าม แต่เป็นที่ดินที่คณะรัฐมนตรีเห็นสมควรให้สิทธิแก่ประชาชนใช้ประโยชน์เป็นที่ทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัย ให้คณะรัฐมนตรีกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการการให้สิทธิแก่ประชาชนในการใช้ประโยชน์ที่ดินนั้น โดยจะนำไปจัดกรรมสิทธิ์มิได้

มาตรา ๒๒ ให้คณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐประจำจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในการพิสูจน์สิทธิของบุคคลที่จะได้รับกรรมสิทธิ์หรือได้รับสิทธิใช้ประโยชน์ในที่ดินตามพระราชบัญญัตินี้

หลักเกณฑ์และวิธีการพิสูจน์สิทธิตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ การพิสูจน์สิทธิเพื่อให้กรรมสิทธิ์แก่บุคคลใดให้เป็นไปตามสภาพข้อเท็จจริงของการครอบครองหรือทำประโยชน์ต่อเนื่อง แต่สำหรับการพิสูจน์สิทธิเพื่อให้ได้รับสิทธิใช้ประโยชน์ในที่ดินโดยไม่มีกรรมสิทธิ์บุคคลที่จะได้รับสิทธิจะต้องมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
 - (๒) บรรลุนิติภาวะ
 - (๓) เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินซึ่งได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินหรืออยู่อาศัยโดยต่อเนื่อง และไม่มีลักษณะเป็นผู้แสวงหาประโยชน์เพื่อครอบครองที่ดินโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย
 - (๔) เป็นผู้ไม่มีที่ดินเป็นของตนเองหรือมีที่ดินแต่ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ
 - (๕) หลักเกณฑ์อื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด
- การดำเนินการตามวรรคหนึ่งคณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐประจำจังหวัด อาจมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องหรือพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดได้

มาตรา ๒๓ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่ได้รับมอบหมายตามมาตรา ๒๒ วรรคสาม หรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) มีหนังสือเรียกบุคคลใด ๆ มาชี้แจงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ หรือให้ส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาหรือดำเนินการของคณะกรรมการ
- (๒) เข้าไปในที่ดินเพื่อตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับการพิสูจน์สิทธิในการครอบครองหรือทำประโยชน์ที่ดินและให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริง เรียกเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลที่อยู่ในที่ดินนั้นมาตรวจพิจารณาได้ตามความจำเป็น ในการนี้ บุคคลดังกล่าวต้องให้ความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามสมควร
- (๓) เข้าไปในที่ดินซึ่งได้จัดเป็นพื้นที่บริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ ที่นำที่ดินไปใช้ประโยชน์เป็นที่ทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัย เพื่อตรวจสอบการใช้ประโยชน์ที่ดินของผู้ได้รับสิทธิให้ใช้เป็นที่ทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัยตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ เพื่อให้การใช้ประโยชน์ที่ดินเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๔ ในระหว่างที่คณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐประจำจังหวัดดำเนินการพิสูจน์สิทธิให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดิน ให้บุคคลนั้นครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินได้ต่อไป

มาตรา ๒๕ ให้คณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐประจำจังหวัดรายงานผลการพิสูจน์สิทธิให้คณะกรรมการพิจารณาอนุมัติการได้รับกรรมสิทธิ์หรือได้รับสิทธิใช้ประโยชน์ในที่ดิน ทั้งนี้ ตามจำนวนเนื้อที่ดินและตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีที่เป็นการพิจารณาการครอบครองที่ดินในลักษณะเป็นชุมชน คณะกรรมการอาจกำหนดหลักเกณฑ์ทั่วไปเพื่อให้คณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐประจำจังหวัดเป็นผู้อนุมัติแทนได้

มาตรา ๒๖ บุคคลใดได้รับการพิจารณาให้ได้รับสิทธิใช้ประโยชน์ในพื้นที่ที่ได้มีการประกาศกำหนดเขตที่ดินให้เป็นพื้นที่บริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ หากไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด ให้คณะกรรมการสั่งให้บุคคลนั้นออกไปจากที่ดินนั้นได้ และนับตั้งแต่วันที่รับคำสั่งให้บุคคลนั้นขาดสิทธิอันจะพึงได้ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๗ ในพื้นที่ใดที่คณะกรรมการได้ประกาศกำหนดเขตที่ดินให้เป็นพื้นที่บริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐที่จะนำที่ดินไปใช้ประโยชน์เป็นที่ทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัยในพื้นที่ใดแล้ว หากเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินซึ่งมีที่ดินอยู่ในพื้นที่บริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐไม่ได้แจ้งจำนวนเนื้อที่ดินและการทำประโยชน์ในที่ดินต่อคณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐประจำจังหวัด หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายภายในระยะเวลาที่กำหนด นับแต่วันที่รับแจ้ง ให้ถือว่าผู้นั้นสละสิทธิในการครอบครองและการทำประโยชน์ในที่ดินนั้น

มาตรา ๒๘ ผู้ใดไม่มีสิทธิในการครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินภายในเขตที่ดินที่คณะกรรมการได้ประกาศกำหนดให้เป็นพื้นที่บริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐที่จะนำที่ดินไปใช้ประโยชน์เป็นที่ทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัยโดยชอบด้วยกฎหมายตามพระราชบัญญัตินี้ต้องรื้อถอน ขนย้ายสิ่งปลูกสร้างและสิ่งอื่นออกจากพื้นที่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับแจ้งจากคณะกรรมการ

หากไม่ปฏิบัติตามกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างนั้นออกจากพื้นที่บริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐได้ โดยผู้นั้นจะเรียกค่าทดแทนหรือค่าอย่างใดเสียหายมิได้และต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างนั้นด้วย

มาตรา ๒๙ ห้ามมิให้ผู้ได้รับสิทธิใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐจำหน่ายโอนหรือก่อภาระผูกพัน หรือมีการครอบครองที่ดินในพื้นที่บริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐเพิ่มเติม

ในกรณีที่ผู้ได้รับสิทธิในที่ดินตามวรรคหนึ่งตายและทายาทประสงค์จะเป็นผู้ได้รับสิทธิในที่ดินในพื้นที่บริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐเพื่อนำที่ดินไปใช้ประโยชน์เป็นที่ทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัยให้ยื่นคำร้องต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการสืบสิทธิต่อไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ส่วนที่ ๒

การร้องขอเพื่อใช้ประโยชน์ในที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ

มาตรา ๓๐ ในพื้นที่ใดที่คณะกรรมการยังมีได้มีประกาศกำหนดเขตพื้นที่ที่จะจัดให้ประชาชนเป็นที่ทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัยตามมาตรา ๒๑ เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินอาจร้องขอต่อคณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐประจำจังหวัดว่า ได้มีการครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินมาก่อนที่ทางราชการจะได้มีการประกาศให้ที่ดินดังกล่าวเป็นที่สงวนหวงห้าม เพื่อใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ได้

เมื่อได้รับคำร้องขอตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐประจำจังหวัดพิจารณาโดยต้องตรวจพิสูจน์สิทธิให้เป็นที่ปรากฏโดยชัดแจ้งว่าผู้นั้นได้มีการครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินมาก่อนที่ทางราชการจะได้มีการประกาศให้ที่ดินดังกล่าวเป็นที่สงวนหวงห้ามหรือไม่

ในกรณีที่คณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐประจำจังหวัดพิจารณาแล้วปรากฏโดยชัดแจ้งว่าผู้นั้นได้มีการครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินมาก่อนที่ทางราชการจะได้มีการประกาศให้ที่ดินดังกล่าวเป็นที่สงวนหวงห้าม ให้เสนอคณะกรรมการพิจารณาและแจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้ผู้ร้องขอได้รับสิทธิใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นได้ต่อไป

มาตรา ๓๑ ในกรณีที่ปรากฏว่าที่ดินของรัฐที่มีการสงวนหวงห้ามบริเวณใดมิได้มีการใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของการสงวนหวงห้าม หรือมีสภาพเปลี่ยนไปเป็นชุมชนแล้ว และคณะกรรมการยังมีได้มีประกาศกำหนดเป็นเขตพื้นที่ที่จะจัดให้ประชาชนใช้ประโยชน์เป็นที่ทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัยตามมาตรา ๒๑ ผู้ครอบครองที่ดินอาจร้องขอต่อคณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐประจำจังหวัดให้ได้รับสิทธิใช้ประโยชน์ในที่ดินได้

เมื่อได้รับการร้องขอตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐประจำจังหวัดพิจารณาตรวจพิสูจน์ให้เป็นที่ปรากฏโดยชัดแจ้งตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นที่ดินซึ่งมิได้ใช้ประโยชน์ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการสงวนหวงห้ามหรือสภาพที่ดินเปลี่ยนแปลงไปจนไม่สมควรใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของการสงวนหวงห้าม

(๒) ที่ดินนั้นได้มีการครอบครองและทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยและเปลี่ยนแปลงสภาพเป็นชุมชนมานานกว่าสิบปีแล้ว

(๓) หลักเกณฑ์อื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

ให้คณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐประจำจังหวัดรายงานผลการตรวจพิสูจน์ต่อคณะกรรมการเพื่ออนุมัติให้ผู้ร้องขอได้รับสิทธิใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด และให้นำความในมาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ภายใต้บังคับมาตรา ๓๐ การให้สิทธิใช้ประโยชน์ในที่ดินโดยที่ยังมิได้เพิกถอนการสงวนหวงห้ามจะจัดกรรมสิทธิ์ให้กับผู้ร้องขอมิได้

ในกรณีที่คณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐประจำจังหวัดตรวจพิสูจน์แล้วเห็นว่าผู้ร้องขอไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะได้รับสิทธิ ให้ยกคำร้องนั้น

หมวด ๓

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๓๒ ผู้ใดแจ้งข้อความอันเป็นเท็จต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๒๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๓ ผู้ได้รับสิทธิในที่ดินเพื่อใช้ประโยชน์เป็นที่ทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัย ผู้ใดจำหน่ายจ่ายโอน หรือมีการครอบครองที่ดินเพิ่มเติม ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดซื้อหรือรับโอนที่ดินในพื้นที่บริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐเพื่อใช้ประโยชน์เป็นที่ทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัยต่อจากผู้ได้รับสิทธิในที่ดิน ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

บันทึกวิเคราะห์สรุป

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ พ.ศ.

ตามที่ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎร นั้น จึงได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา ๑๕๒ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่การบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐยังไม่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด สมควรกำหนดให้มีหลักเกณฑ์และวิธีการในการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ โดยการจำแนกพื้นที่และกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เป็นไปตามสภาพของที่ดิน การรักษาไว้ให้คงความสมดุลทางธรรมชาติ การอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างยั่งยืน รวมทั้งการอนุญาตให้ประชาชนสามารถเข้าครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินซึ่งได้มีการจำแนกและกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินดังกล่าวแล้วได้ ทั้งนี้ นอกจากจะเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีที่ดินทำกินและอยู่อาศัยซึ่งจะเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนแล้ว ยังเป็นการรักษาสมดุลระหว่างพื้นที่อนุรักษ์ พื้นที่ทำกินและพื้นที่อยู่อาศัยและเป็นการใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งจะเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแล รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปอย่างสมดุลและยั่งยืน จึงจำเป็นต้องมีร่างพระราชบัญญัติการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ พ.ศ. เพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดและเป็นธรรม และจะเป็นการสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ พ.ศ. มีสาระสำคัญโดยสรุปดังนี้

๒.๑ เพื่อให้การบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐเป็นไปอย่างมีระบบและมีนโยบายที่มีเอกภาพ โดยให้คณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐมีอำนาจและหน้าที่ในการเสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายและยุทธศาสตร์โครงการและแผนงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐเพื่อให้ความเห็นชอบ และเมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับนโยบายและยุทธศาสตร์ โครงการและแผนงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐแล้วให้คณะกรรมการรับไปดำเนินการโดยอาจมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องรับไปปฏิบัติเพื่อนำที่ดินไปใช้ประโยชน์ในการใช้เป็นที่ดินทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัยหรือดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ในที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐทุกประเภท เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ

๒.๒ การบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ

๒.๒.๑ การจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ

(๑) ให้คณะกรรมการดำเนินการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ในที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐทุกประเภท เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐตามพระราชบัญญัตินี้ เมื่อคณะกรรมการดำเนินการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ในที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐแล้ว ให้จำแนกประเภทที่ดิน ดังต่อไปนี้

(ก) ที่ดินซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องสงวนหวงห้ามไว้เพื่อใช้ประโยชน์ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการสงวนหวงห้ามต่อไป หรือเป็นที่ดินซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องรักษาไว้ให้คงความสมดุลทางธรรมชาติ การอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างยั่งยืน

(ข) ที่ดินซึ่งมิได้มีการใช้ประโยชน์ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการสงวนหวงห้ามอีกต่อไป และไม่ใช้ที่ดินซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องรักษาไว้ให้คงความสมดุลทางธรรมชาติการอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างยั่งยืน

สำหรับการดำเนินการนั้นคณะกรรมการอาจพิจารณาดำเนินการในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งตามข้อมูลที่ได้รับหรือตามความเห็นถึงความเหมาะสมก่อนก็ได้

(๒) เมื่อคณะกรรมการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐและได้จำแนกประเภทที่ดินแล้ว ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(ก) ที่ดินซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องสงวนหวงห้ามไว้เพื่อใช้ประโยชน์ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการสงวนหวงห้ามต่อไป หรือเป็นที่ดินซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องรักษาไว้ให้คงความสมดุลทางธรรมชาติ การอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างยั่งยืน ให้ที่ดินประเภทนี้เป็นที่ดินที่จำเป็นต้องมีการสงวนหวงห้ามไว้ และห้ามคณะกรรมการนำมาดำเนินการให้กรรมสิทธิ์หรือสิทธิแก่บุคคลใด เว้นแต่เป็นการดำเนินการตามกฎหมายเฉพาะ

(ข) ที่ดินซึ่งมิได้มีการใช้ประโยชน์ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการสงวนหวงห้ามอีกต่อไป และไม่ใช้ที่ดินซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องรักษาไว้ให้คงความสมดุลทางธรรมชาติการอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างยั่งยืน ให้คณะกรรมการมีอำนาจดำเนินการเพื่อจัดให้ประชาชนตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) ที่ดินที่คณะกรรมการประกาศให้เป็นที่ดินที่จะนำมาดำเนินการเพื่อจัดให้ประชาชนใช้ประโยชน์เป็นที่ทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัยได้นั้นต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(ก) ทางราชการได้มีการประกาศให้ที่ดินดังกล่าวเป็นที่สงวนหวงห้ามเพื่อใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์มาเป็นเวลานานแล้ว และปรากฏข้อเท็จจริงว่าเป็นที่ดินซึ่งมิได้ใช้ประโยชน์ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการสงวนหวงห้ามนั้น หรือไม่มีสภาพที่เหมาะสมแก่การใช้ประโยชน์ตามที่สงวนหวงห้ามแล้ว

(ข) ที่ดินนั้นได้มีประชาชนครอบครองและทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยโดยต่อเนื่องและมีการเปลี่ยนสภาพเป็นชุมชนมานานกว่าสิบปีแล้ว

(๔) เมื่อคณะกรรมการเห็นสมควรกำหนดให้ที่ดิน ในพื้นที่ใดเป็นที่ดินที่จะนำมาดำเนินการเพื่อจัดให้ประชาชนเพื่อใช้ประโยชน์เป็นที่ทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัย ให้คณะกรรมการจัดทำโครงการและแผนงานเพื่อบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐเสนอต่อ

คณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ การจัดทำโครงการและแผนงานเพื่อบริหารจัดการที่ดินของรัฐ เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบนั้นให้ดำเนินการดังต่อไปนี้ด้วย คือ ที่ดินที่สมควร เพิกถอนการสงวนหวงห้าม และนำไปจัดกรรมสิทธิ์ให้แก่ประชาชนที่อยู่อาศัยโดยต่อเนื่อง ที่ดิน ที่ควรให้คงการสงวนหวงห้ามไว้ แต่ให้สิทธิแก่ประชาชนใช้ประโยชน์เป็นที่ทำกินหรือเป็นที่อยู่ อาศัยตามเงื่อนไขที่กำหนด

สำหรับที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เขตอุทยานแห่งชาติ หรือ เขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ห้ามมิให้นำไปจัดกรรมสิทธิ์แก่ประชาชน เว้นแต่เป็นผู้ที่มี หลักฐานพิสูจน์ได้ว่าได้ครอบครองที่ดินก่อนกำหนดเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติ เขตอุทยานแห่งชาติ หรือเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี

(๕) เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบโครงการและแผนงาน เพื่อบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐในพื้นที่ใดแล้ว ให้คณะกรรมการประกาศกำหนด ให้ที่ดินตามบริเวณพื้นที่ที่กำหนดเป็นเขตพื้นที่ที่จะจัดให้ประชาชนใช้ประโยชน์เป็นที่ทำกินหรือ เป็นที่อยู่อาศัยในกรณีที่ดินที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้เพิกถอนการสงวนหวงห้ามในที่ดินบริเวณใด ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่เพิกถอนการสงวนหวงห้ามตามกฎหมายว่าด้วยกรณีนั้น และ เมื่อมีการเพิกถอนการสงวนหวงห้ามแล้ว ให้ที่ดินนั้นเป็นที่ดินที่นำมาจัดกรรมสิทธิ์ให้แก่ประชาชน ที่ได้ครอบครองหรือทำประโยชน์ในที่ดินนั้นโดยต่อเนื่องตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะรัฐมนตรี กำหนดต่อไป

สำหรับที่ดินที่มีได้เพิกถอนการสงวนหวงห้าม แต่เป็นที่ดิน ที่คณะรัฐมนตรีเห็นสมควรให้สิทธิแก่ประชาชนใช้ประโยชน์เป็นที่ทำกินหรืออยู่อาศัย ให้คณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการการให้สิทธิแก่ประชาชนในการใช้ประโยชน์ที่ดินนั้น โดยจะนำไปจัดกรรมสิทธิ์มิได้ให้คณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐประจำ จังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในการพิสูจน์สิทธิของบุคคลที่จะได้รับกรรมสิทธิ์หรือได้รับสิทธิใช้ประโยชน์ ในที่ดินตามพระราชบัญญัตินี้

(๖) ในระหว่างที่คณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้าม ของรัฐประจำจังหวัดดำเนินการพิสูจน์สิทธิให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดิน ให้บุคคลนั้น ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินได้ต่อไป

ให้คณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐประจำ จังหวัดรายงานผลการพิสูจน์สิทธิให้คณะกรรมการพิจารณาอนุมัติการได้รับกรรมสิทธิ์หรือได้รับ สิทธิใช้ประโยชน์ในที่ดิน ทั้งนี้ ตามจำนวนเนื้อที่ดินและตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด ในกรณีที่เป็นการพิจารณาการครอบครองที่ดินในลักษณะเป็นชุมชน คณะกรรมการอาจกำหนด หลักเกณฑ์ทั่วไปเพื่อให้คณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐประจำจังหวัด เป็นผู้อนุมัติแทนได้

(๗) บุคคลใดได้รับการพิจารณาให้ได้รับสิทธิใช้ประโยชน์ในพื้นที่ ที่ได้มีการประกาศกำหนดเขตที่ดินให้เป็นพื้นที่บริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ หากไม่ ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด คณะกรรมการอาจสั่งให้บุคคล นั้นออกไปจากที่ดินนั้นได้นับตั้งแต่วันที่ได้รับคำสั่งให้บุคคลนั้นขาดสิทธิอันจะพึงได้ตาม พระราชบัญญัตินี้

ในพื้นที่ใดที่คณะกรรมการได้ประกาศกำหนดเขตที่ดินให้เป็นพื้นที่บริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐที่จะนำที่ดินไปใช้ประโยชน์เป็นที่ทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัยในพื้นที่ใดแล้ว หากเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินซึ่งมีที่ดินอยู่ในพื้นที่บริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐไม่ได้แจ้งจำนวนเนื้อที่ดินและการทำประโยชน์ในที่ดินต่อคณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐประจำจังหวัดหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายภายในระยะเวลาที่กำหนด นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ให้ถือว่าผู้นั้นสละสิทธิในการครอบครองและการทำประโยชน์ในที่ดินนั้น

ผู้ใดไม่มีสิทธิในการครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินภายในเขตที่ดินที่คณะกรรมการได้ประกาศกำหนดให้เป็นพื้นที่บริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐที่จะนำที่ดินไปใช้ประโยชน์เป็นที่ทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัยโดยชอบด้วยกฎหมายตามพระราชบัญญัตินี้ต้องรื้อถอน ขนย้ายสิ่งปลูกสร้างและสิ่งอื่นออกจากพื้นที่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากคณะกรรมการ

หากไม่ปฏิบัติตามภายในกำหนดเวลาดังกล่าววรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างนั้นออกจากพื้นที่บริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐได้โดยผู้นั้นจะเรียกค่าทดแทนหรือค่าอย่างใดเสียหายมิได้และต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างนั้นด้วย

ห้ามมิให้ผู้ใดได้รับสิทธิใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐจำหน่ายจ่ายโอนหรือก่อภาระผูกพัน หรือมีการครอบครองที่ดินในพื้นที่บริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐเพิ่มเติม ในกรณีที่ได้รับสิทธิในที่ดินตามวรรคหนึ่งตายและทายาทประสงค์จะเป็นผู้ได้รับสิทธิในที่ดินในพื้นที่บริหารจัดการที่ดินของรัฐเพื่อนำที่ดินไปใช้ประโยชน์เป็นที่ทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัยให้ยื่นคำร้องต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการสืบสิทธิต่อไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

๒.๒.๒ การร้องขอเพื่อใช้ประโยชน์ในที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ

พื้นที่ใดที่คณะกรรมการยังมีได้มีประกาศกำหนดเขตพื้นที่ที่จะจัดให้ประชาชนเป็นที่ทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัย เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินอาจร้องขอต่อคณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐประจำจังหวัดว่า ได้มีการครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินมาก่อนที่ทางราชการจะได้มีการประกาศให้ที่ดินดังกล่าวเป็นที่สงวนหวงห้ามได้เมื่อได้รับคำร้องขอให้คณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐประจำจังหวัดพิจารณาโดยต้องตรวจพิสูจน์ให้เป็นที่ปรากฏโดยชัดแจ้งว่า ผู้นั้นได้มีการครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินมาก่อนที่ทางราชการจะได้มีการประกาศให้ที่ดินดังกล่าวเป็นที่สงวนหวงห้ามหรือไม่

ในกรณีที่คณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐประจำจังหวัดพิจารณาแล้วปรากฏโดยชัดแจ้งว่าผู้นั้นได้มีการครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินมาก่อนที่ทางราชการจะได้มีการประกาศให้ที่ดินดังกล่าวเป็นที่สงวนหวงห้าม ให้เสนอคณะกรรมการพิจารณาและแจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้ผู้ร้องขอได้รับสิทธิใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นได้ต่อไป

ในกรณีที่ปรากฏว่าที่ดินของรัฐที่มีการสงวนหวงห้ามบริเวณใดมิได้มีการใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของการสงวนหวงห้าม หรือมีสภาพเปลี่ยนไปเป็นชุมชนแล้ว และคณะกรรมการยังมีได้ประกาศกำหนดเป็นเขตพื้นที่ที่จะจัดให้ประชาชนใช้ประโยชน์เป็นที่ทำกินหรืออยู่อาศัย ผู้ครอบครองที่ดินอาจร้องขอให้ได้รับสิทธิใช้ประโยชน์ในที่ดินได้ เมื่อได้รับการร้องขอแล้ว ให้คณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐประจำจังหวัดพิจารณาตรวจสอบพิสูจนให้เป็นที่ปรากฏโดยชัดแจ้งตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(ก) เป็นที่ดินซึ่งมิได้ใช้ประโยชน์ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการสงวนหวงห้ามหรือสภาพที่ดินเปลี่ยนแปลงไปจนไม่สมควรใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของการสงวนหวงห้าม

(ข) ที่ดินนั้นได้มีการครอบครองและทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยโดยต่อเนื่องและเปลี่ยนสภาพเป็นชุมชนมานานกว่าสิบปีแล้ว

(ค) หลักเกณฑ์อื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

ให้คณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐประจำจังหวัดรายงานผลการตรวจพิสูจน์ต่อคณะกรรมการเพื่อยอมุมัติให้ผู้ร้องขอได้รับสิทธิใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

ในระหว่างที่คณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐประจำจังหวัดดำเนินการพิสูจน์สิทธิให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดิน ให้บุคคลนั้นครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินได้ต่อไป

การให้สิทธิใช้ประโยชน์ในที่ดินโดยที่ยังมิได้เพิกถอนการสงวนหวงห้ามจะจัดกรรมสิทธิ์กรรมสิทธิ์ให้กับผู้ร้องขอมิได้

ในกรณีที่คณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐประจำจังหวัดตรวจพิสูจน์แล้วเห็นว่าผู้ร้องขอไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะได้รับสิทธิ ให้ยกคำร้องนั้น

๒.๓ บทกำหนดโทษ

(๑) ผู้ใดแจ้งข้อความอันเป็นเท็จต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๒๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๒) ผู้ได้รับสิทธิในที่ดินเพื่อใช้ประโยชน์เป็นที่ทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัย ผู้ใดจำหน่ายจ่ายโอน หรือมีการครอบครองที่ดินเพิ่มเติม ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๓) ผู้ใดซื้อหรือรับโอนที่ดินในพื้นที่บริหารจัดการที่ดินสงวนหวงห้ามของรัฐ เพื่อใช้ประโยชน์เป็นที่ทำกินหรือเป็นที่อยู่อาศัยต่อจากผู้ได้รับสิทธิในที่ดิน ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ